

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

03 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Victor Boico,

examinând admisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Ciubara Mariana în numele inculpatei și ultima, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2021, declarate în cauza penală în privința inculpatei

Rîmbu Rodica XXXXX, născută la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 11.03.2020 până la 21.04.2021;

Instanța de apel de la 13.05.2021 până la 22.06.2021;

Instanța de recurs de la 05.08.2021 până la 03.11.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia (sediul central) din 21 aprilie 2021, Rîmbu Rodica a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsa închisorii pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis, fără amendă.

În baza art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa stabilită s-a adăugat parțial pedeapsa stabilită și neexecutată prin sentința Judecătoriei Drochia din 12.08.2016, stabilindu-i pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani 4 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă.

Măsura preventivă aplicată lui Rîmbu Rodica - obligarea de nepărăsire a țării s-a dispus de a fi menținută până la devenirea definitivă a sentinței.

S-a încasat de la Rîmbu Rodica în beneficiul lui Caroli Valeriu suma de 1 575,00 (una mie cinci sute șaptezeci și cinci,00) lei cu titlu de prejudiciu material.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Rîmbu Rodica, la 14.11.2019, în intervalul de timp 15.00-16.00, având scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria cet. Coroli Valeri XXXXX, locuitor al s. XXXXX, de unde, în prezența soției acestuia cet. Coroli Elena XXXXX, din două odăi ale casei de locuit, a sustras în mod deschis 15 kg. miez de nucă, cu costul unui

kg. de 85 lei, precum și un telefon mobil de model necunoscut, cu tot cu încărcător, costul de 300 lei, cu care a dispărut de la fața locului, cauzând-i victimei un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 1 575 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, în drept, fapta inculpatei Rîmbu Rodica întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, după indicii calificativi: *jaf, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatei Rîmbu Rodica, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care ultima să fie achitată de sub învinuirea înaintată

În motivarea apelului declarat, apărătorul a indicat că instanța de fond a ignorat prevederile art. 389 Cod de procedură penală, greșit a apreciat probele pe cauză, pronunțând o sentință de condamnare, care contravine circumstanțelor de fapt ale cauzei, cât și normelor legii procesual penale.

Mai mult, apelantul a menționat că, actul de învinuire se caracterizează prin imprecizii cu privire la detaliile esențiale ale situației de fapt, iar în cadrul urmăririi penale acuzarea nu a acumulat probe prin care se demonstrează vinovăția cet. Rîmbu Rodica.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2021, a fost respins apelul declarat de către avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatei Rîmbu Rodica ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a conchis că în apelul declarat de avocatul Covdii Alexandru în numele inculpatei Rîmbu Rodica obiectează împotriva sentinței adoptate de prima instanță, limitându-se la solicitarea casării sentinței, fără a indica motivul și temeiul legal. În ședința instanței de apel apărarea nu a făcut referire la careva probe pe care își susține apelul declarat sau care le contestă. Totodată, partea acuzării a apreciat că apelul declarat nu corespunde cerințelor de formă și de conținut.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că instanța de fond a pronunțat o sentință motivată clar și în corespundere cu legislația națională, apreciind probele prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu inculpatei, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Cu referire la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatei, instanța de fond a ținut cont de prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, și anume, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de

condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatei.

Astfel, instanța de apel a conchis că pedeapsa este echitabilă când impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a stabilit că prima instanță ținând cont de circumstanțele cauzei, gravitatea infracțiunii comise, care potrivit art.16 Cod penal face parte din categoria infracțiunilor grave, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, de faptul că inculpata anterior a fost condamnată și are pedeapsă neexecutată, justificat a ajuns la concluzia că, corectarea și reeducarea inculpatei este posibilă prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, stabilindu-i în baza art. 85 alin. (1) Cod penal pedeapsa cu închisoare pe un termen de 5 ani 4 luni, cu executarea acesteia în penitenciar pentru femei de tip semiînchis.

Totodată, reieșind din faptul că Rîmbu Rodica are la întreținere doi copii minori - Rîmbu David, XXXXX, și Rîmbu Dumitrița, XXXXX, instanța de apel a dispus ca ultimii să fie luați în custodia statului prin intermediul Direcției generale de asistență socială și protecția familiei din cadrul Primăriei mun. Bălți.

Fiind prezentă în instanța de apel, reprezentantul Direcției generale de asistență socială și protecția familiei din cadrul Primăriei mun. Bălți, Iulia Popova (desemnată prin procura cu nr.0118/138 din 02.03.2021 în calitate de jurist în Serviciul protecția copilului familiei din cadrul Direcției), instanța de apel a conchis ca copiii minori Rîmbu David, a.n. XXXXX, și Rîmbu Dumitrița, a.n. XXXXX, să fie transmiși Direcției generale de asistență socială și protecția familiei din cadrul Primăriei mun.Bălți.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Ciubara Mariana în numele inculpatei care solicită casarea acesteia cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatei să îi fie stabilită pedeapsă neprivativă de libertate conform art. 90 Cod penal.

În susținerea celor solicitate, apărătoarea subliniază că pedeapsa aplicată inculpatei este una prea aspră în raport cu acțiunile comise de către aceasta.

Un alt argument înaintat de către recurentă este faptul că Curtea Europeană a încurajat prin decizia Varga și alții c. Ungaria să fie mai frecvent aplicate pedepse neprivative de libertate pentru a reduce supra-aglomerarea în penitenciare.

5.1. La 11 august 2021, inculpata declară recurs ordinar prin care solicită să fie casată decizia, deoarece o consideră prea aspră.

5.2. La 22 octombrie 2021, inculpata înaintează recurs prin care solicită să i se facă dreptate și să fie casată decizia Curții de Apel cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță în alt complet de judecată, or, ultima nu se consideră vinovată de cele imputate. Mai mult, inculpata susține că are la întreținere 3 copii minori și pe tatăl său în vârstă de 70 de ani

6. Verificând argumentele invocate de recurent în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursurilor ordinare, reieșind din următoarele considerente.

6.1. Cu referire la recursul declarat de către avocata Ciubara Mariana în numele inculpatei și recursul declarat de către inculpata Rîmbu Rodica 11 august 2021, Colegiul penal constată din textul recursurilor rezultă că, recurente sunt de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de inculpată și din aceste considerente, instanța de recurs nu se va expune asupra acestor aspecte, însă recurente își exprimă dezacordul cu pedeapsa aplicată, astfel semnalând temeiul de casare stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Însă, instanța de recurs consideră că, pedeapsa individualizată inculpatei corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale.

Astfel, Colegiul penal remarcă că, argumentele avocatei Ciubara Marina privind stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, sunt nefondate, or, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă

parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Colegiul penal reține că, instanța de apel a dat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii săvârșite care se atribuie la categoria infracțiunilor grave, de motivul inculpatei, de persoana acesteia, care anterior a fost condamnată, însă nu a tras concluzii pentru a se corija, astfel, instanța de apel corect a conchis că corijarea acesteia poate avea loc doar prin stabilirea unei pedepse privative de libertate pe un termen de 5 ani și 4 luni ani, cu executarea în penitenciar de tip semideschis pentru femei.

Colegiul penal reamintește că, stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

De asemenea, Colegiul penal indică că, chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Instanța de recurs ordinar reține că, solicitarea recurențelor privind aplicarea unei pedepse neprivative de libertate, solicitare care de fapt nici nu a fost motivată indicând doar dezacordul cu pedeapsa stabilită, or, simplul motiv că recurenta nu este de acord cu pedeapsa stabilită, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca circumstanță pentru aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse neprivative în temeiul art. 90 Cod penal.

Totodată, Colegiul penal menționează că, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că, scopul pedepsei poate fi atins cu sau fără executarea efectivă a acesteia, or, conform prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de judecată ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că

nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând neapărat în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.

Astfel, Colegiul penal indică că, în formarea convingerii, instanța de apel a ținut cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv, întreaga conduită a inculpatei înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea faptei, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractoarei bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În concluzie, Colegiul penal consideră legală concluzia instanței de apel referitor la pedeapsa cu închisoarea aplicată inculpatei care este proporțională faptelor comise de către inculpată.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar conchide că, nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care face referință recurentele, deci nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de apel în conformitate cu legea și în limitele acesteia, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

6.2. Cu referire la recursul declarat de către inculpata Rîmbu Rodica la 22 octombrie 2021, Colegiul penal conchide că acesta este declarat peste termen.

Potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul este în drept să declare recurs ordinar în numele său atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Potrivit materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a fost pronunțat la 22 iunie 2021, atât în prezența inculpatei, cât și a apărătorului acestuia, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 22 iunie 2021 (f.d.230 vol. I), participanții la proces fiind înștiințați despre locul, data și ora pronunțării deciziei motivate.

La 13 iulie 2021, a fost pronunțată decizia integrală, în ședința de judecată avocata Ciubara Mariana s-a prezentat, iar inculpata nu a fost escortată, însă la aceeași dată au fost înmânate escortei 2 copii, pentru a-i înainta o copie inculpatei (f.d. 247, vol. I).

Astfel, inculpatul declară recurs împotriva deciziei instanței de apel la 22 martie 2021, fapt confirmat de ștampila aplicată pe plic (f.d. 140, vol. V), în acest sens reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar s-a epuizat.

Așadar, termenul de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, nu a fost respectat de către recurent, el fiind declarat peste termenul de 30 zile.

Mai mult, recurentul nu aduce careva argumente în justificarea motivelor declarării recursului ordinar peste termen.

Totodată, Colegiul penal reține că, termenul de declararea al recursului ordinar este absolut și are un caracter imperativ, iar depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita această cale de atac.

De asemenea, Colegiul penal ține să sublinieze în această situație jurisprudența Curții de la Strasbourg, cauza Vieru v. Republica Moldova, nr. 25763/10 din 18.06.2019, prin care a reiterat că, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului „*res judicata*”, care indică caracterul irevocabil al hotărârilor judecătorești.

În astfel de circumstanțe, raportând speța dată la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar, este depășit, prin urmare, recursul ordinar este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți 22 iunie 2021, în cauza penală în privința inculpatei *Rîmbu Rodica XXXXX*, recursul declarat de către avocata Ciubara Mariana în numele inculpatei și recursul declarat de către inculpata Rîmbu Rodica din 11 august 2021 ca fiind vădit neîntemeiate, iar recursul ordinar declarat de către inculpata Rîmbu Rodica la 22 octombrie 2021, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **08 decembrie 2021**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Victor Boico